

KITI AKTAI

EUROPOS KOMISIJA

Paraiškos paskelbimas pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 510/2006 dėl žemės ūkio produktų ir maisto produktų geografinių nuorodų ir kilmės vietos nuorodų apsaugos 6 straipsnio 2 dalį

(2011/C 271/09)

Šiuo paskelbimu suteikiama teisė pareikšti prieštaravimą paraiškai pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 510/2006 ⁽¹⁾ 7 straipsnį. Prieštaravimo pareiškimai Komisijai turi būti pateikti per šešis mėnesius nuo paraiškos paskelbimo.

SANTRAUKA

TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 510/2006**„CHELČICKO-LHENICKÉ OVOCE“****EB Nr.: CZ-PGI-0005-0436-23.11.2004****SKVN () SGN (X)**

Šioje santraukoje informacijos tikslais pateikiami pagrindiniai produkto specifikacijos elementai.

1. Atsakinga valstybės narės institucija:

Pavadinimas: Úřad průmyslového vlastnictví

Adresas: Antonína Čermáka 2a

160 68 Praha 6

ČESKÁ REPUBLIKA

Tel. +420 220383111

Faks. +420 224324718

El. paštas: posta@upv.cz

2. Grupė:

Pavadinimas: Unie ovocnářů jižních a západních Čech

Adresas: Netolická 534/2

384 02 Lhenice

ČESKÁ REPUBLIKA

Tel. +420 388321371

Faks. +420 388321280

El. paštas: zemcheba@iol.cz

Sudėtis: Gamintojai ir (arba) perdirbėjai (X) Kiti ()

3. Produkto rūšis:

1.6 klasė. Vaisiai

⁽¹⁾ OL L 93, 2006 3 31, p. 12.

4. Specifikacija:

(Reglamento (EB) Nr. 510/2006 4 straipsnio 2 dalyje pateiktų reikalavimų santrauka)

4.1. Pavadinimas:

„Chelčicko-Lhenické ovoce“

4.2. Aprašymas:

Tai vidutinio klimato zonos vaisiai, skirti vartoti švieži ar konservuoti. Konservuoti vaisiai *Chelčicko-Lhenické ovoce* ženklu neženklinami. Tarp jų – sėklavaisiai, kaulavaisiai ir uogos. Vietiniams vaisiams būdingas turtingas bei ryškus skonis ir ilgai išliekantis vaisių aromatų spektras. Ypatingos šių vaisių savybės (tokios kaip gaivumas, intensyvumas ir sodrumas), tiek aromato, tiek ir skonio atžvilgiu, kyla daugiausiai iš vietinių gamtos sąlygų (kaip antai dienos ir nakties temperatūros skirtumų vaisiaus brandimo laikotarpiu, rytinių rūkų augimo vietovėje). Vaisiai iš Chelčičių ir Leničių regionų lenkia kitose vietovėse auginamus vaisius vienu specifiniu požimiū – natūralia cukraus ir rūgščių pusiausvyra. Dėl šio natūralaus idealaus santykio susiformuoja aiškus vaisiaus skonis. Išlieka ilgalaikis bendras gaivumo, švelnaus skonio ir subtilaus poskonio pojūtis. Ši savybė būdinga visiems šiame regione auginamiems *Chelčicko-Lhenické ovoce* vaisiams.

Visų pirma, ji būdinga šiems žemės ūkio produktams: obuoliams, trešnėms, vyšnioms, slyvoms, raudoniesiems ir juodiesiems serbentams. Šiuo metu auginamos veislės: obuolių – *Julia*, *Angold*, *Šampion*, *Rubín-Bohemia*, *Rubinola*, *Topaz*, *Janagold-Jonagored*, *Jonaprince*, *Golden Delicious*, *Idared*, *Merlose*, *Spartan*, trešnių – *Burlat*, *Karešova*, *Vanda*, *Sam*, *Těchlovan*, *Kordia*, *Napoleonova*, vyšnių – *Morellenfeuer*, *Erđi Bőtermő*, *Fanal*, *Morela pozdní*, slyvų – *Čačanska rana*, *Čačanska lepotica*, *Čačanska najbolja*, *Stanley*, *Domáci velkoplodá*, raudonųjų serbentų – *Holandský červený*, *Heinemannův pozdní*, *Losan*, *Rubigo*, *Rondon* ir juodųjų serbentų – *Otelo* ir *Öjebyn*.

4.3. Geografinė vietovė:

Sodai driekiasi visame Chelčičių regione esančiame Bavorovo baseine ir Leničių regione esančių Blansko miškų papėdėse. *Chelčicko-Lhenické ovoce* auginami tik šioje teritorijoje (Čekijos Respublikos Pietų Bohemijos regiono Strakonicės ir Prachaticės rajonuose). Šioje teritorijoje yra tokios savivaldybės: Chelčičių regione – *Chelčice*, *Truskovice*, *Libějovice*, *Vodňany*, *Krtely*, *Malovice*, *Bavorov*, *Tourov* savivaldybės, o Leničių regione – *Lhenice*, *Vadkov*, *Mičovice*, *Jáma*, *Hořkovice*, *Třebanice*, *Hrbov*, *Vodice*, *Třešňový Újezdec*, *Horní Chrástany*, *Dolní Chrástany*, *Ratiborova Lhota* savivaldybės.

4.4. Kilmės įrodymas:

Nurodomos auginimo ir sandėliavimo vietos, partijos ir pakavimo datos, taip pat žymimos sandėliavimo dėžės. Vedamas pirkėjų registras. Kiekvieną siuntą galima neabejotinai atsekti ir atskirti nuo kitos. Vaisiai rūšiuojami, saugomi ir pakuojami konkrečioje vietovėje, todėl jų neįmanoma sumaišyti su kitur augintais vaisiais.

Produkcijos pagrindas – integruotosios vaisininkystės sistemų vadovas (SISPO). Atitiktį specifikacijai tikrina patys augintojai, nepriklausomos laboratorijos, aukščiausioji kontrolės įstaiga (Čekijos žemės ūkio ir maisto kontrolės kompetentinga institucija (ček. *Státní zemědělská a potravinářská inspekce*, SZPI)), o patikrą vietoje atlieka integruotosios gamybos sistemos inspekcijos valdyba.

Kadangi šioje vietovėje surinkti vaisiai ženklinami dar sode, o derlius tiksliai registruojamas, tai garantuoja, kad vaisiai nebus sumaišomi su kitų vietovių vaisiais.

Sandėliuojami jau paženklinėti vaisiai ir visi veiksmai registruojami žurnale, kuriame nurodomi visi vaisių pervežimai ir pasiruošimo prekybai veiksmai. Išvežami iš sandėlio vaisiai turi būti tos pačios kilmės, kaip ir į jį atvežti, jie turi būti atitinkamai paženklinėti.

Produkcijos kokybę stebi vietinė laboratorija. Sukurta sistema, leidžianti atlikti cheminę ir mikrobiologinę patikrą ir įvertinti produktus. Taikoma RVASVT sistema. Patikras pagal planą taip pat atlieka aukščiausioji kontrolės įstaiga (žr. 4.7 punktą).

Atitikties integruotosios vaisininkystės sistemų principams patikra:

Tikrinama sodų ir gamtinės aplinkos būklė; tam soduose įrengta atitinkama kontrolės įranga. Kartą per metus SISPO inspekcijos valdyba atlieka augintojų patikrą. Visų pirma tikrinamas dirvožemio, trąšų, laistymo vandens ar vaisių užteršimas sunkiaisiais metalais, stebimi biotiniai bei abiotiniai veiksniai, trąšų, pesticidų naudojimas, laistymas ir sodinimas. Patikrų procedūra nustatyta remiantis Čekijos Respublikos žemės ūkio ministerijos patvirtintu integruotosios vaisininkystės sistemų vadovu.

4.5. Gamybos būdas:

Visi vaisiai auginami pagal integruotosios vaisininkystės sistemų vadove nustatytus principus, prie kurio kūrimo taip pat prisidėjo šio regiono vaisių augintojai. SISPO integruotosios gamybos dalys ir procedūros:

- Sodinimas. Išlaikoma vaisiaus atsparumo ir kokybės pusiausvyra. Rūšis pasirenkama atsižvelgiant į temperatūrą, kritulius ir vaisiaus brandimo bei derliaus nuėmimo laiką. Poskiepiai pasirenkami atsižvelgiant į dirvožemio sąlygas ir sodinimo tipą bei tankumą.
- Apsauga nuo ligų ir kenkėjų. Natūralios ir cheminės apsaugos derinys. Prevencija. Biologinė apsauga. Vabzdžiaėdžiai paukščiai. Naudojami natūralūs plėšrūnai. Konkrečioje vietovėje taikomi atitinkami fizinės, biotechninės ir agrotechninės apsaugos būdai (dirvožemio kultivavimas, tręšimas, genėjimas ir pjovimas). Augalų pusiausvyra, ligų ir kenkėjų mažinimas. Taikoma tik būtiniausia cheminė apsauga. Jeigu būtina, naudojami išbandyti ir leidžiami mažo toksiškumo pesticidų, zoocidų ir fungicidų cheminiai preparatai. Selektivi cheminė apsauga – naudojami tik tie pesticidai, kurie naikina kenkėjus, bet nekenkia naudingiems vabzdžiams. Spąstai kenkėjams. Ligų ir kenkėjų atsiradimo numatymas. Patikros ir naudotų priemonių registras.
- Dirvožemio kultivavimo sistema. Sodai apželdinti įvairių rūšių žolės veja (60–70 % ploto). Žolė pjauama, visų pirma prieš derliaus nuėmimą. Nupjauta žolė dažnai paliekama džiūti vietoje arba surenkama į krūvas. Kai kritulių kiekis mažas, paprastai mažiau nei 600 mm per metus, atliekamas ne gilesnis kaip 4 cm dirvožemio kultivavimas.
- Piktžolių naikinimas. Stengiamasi, kad piktžolių kiekis neviršytų pavojingos ribos. Leidžiamus herbicidus galima naudoti tik tinkamu metu, ne dažniau nei kartą per metus ir ne vėliau nei likus 80 dienų iki sėklavaisių derliaus rinkimo ir ne vėliau nei likus 50 dienų iki kaulavaisių derliaus rinkimo. Esant tinkamoms sąlygoms dirvožemis įdirbamas. Piktžolės nupjaunamos. Aplink kamieną esantis plotas mulčiuojamas, t. y. dirvos paviršius padengiamas organinėmis medžiagomis arba spalvota folija.
- Sodų laistymas. Laistymui naudojamas vietos žmonių ar gyvūnų sveikatai, dirvožemiui, paviršinio ar gruntinio vandens kokybei ir kitiems aplinkos elementams nekenkiantis vanduo. Laistymo vanduo tikrinamas bent kartą per mėnesį.
- Sodų tręšimas. Dirvožemyje turi būti subalansuotas elementų ir junginių, reikalingų įvairių rūšių vaisiams auginti, kiekis. Šis santykis lemia medžių sveikatos būklę ir vaisių kokybę bei kiekį. Tręšiama atsižvelgiant į nustatyto ir tam tikrai vaisių rūšiai rekomenduojamo elementų ir junginių kiekio skirtumą. Tam tikrą laikotarpį prieš derliaus nuėmimą ir po jo netręšiama. Vedami tręšimo ir derliaus registrai.

- Taršos patikra. Visų pirma stebimas dirvožemio, laistymo vandens, trąšų ar vaisių užterštumas sunkiaisiais metalais. Galimos vaisių užterštumo vertės nustatomos naudojant pakankamai dideles imtis.
- Vaismedžių fiziologinė būklė ir pusiausvyra. Žemės ūkio priemonės (genėjimas, dirvožemio apdirbimas, tręšimas ir augančių mažų vaisių skaičiaus kontrolė ir kt.) taikomos atsižvelgiant į vaisių kiekį, jų auginimo laikotarpį ir trukmę. Netrikdoma sodų pusiausvyra. Fiziologinė pusiausvyra nustatoma analizuojant dirvožemį ir tikrinant vaisius. Esminė patikra atliekama likus penkioms savaitėms iki derliaus nuėmimo. Įvertinamas ūglių ir kotelių augimas, vaisiaus dydis, ryškumas ir išorinė išvaizda. Tikslas – visiškai išsivystęs vaisius, kuriame yra subalansuotas kiekis vertingų medžiagų: cukraus, rūgščių, vitaminų, mineralinių ir aromatinių medžiagų.
- Vaismedžių produktyvumo ir vaisių kokybės kontrolė. Medžiai reguliariai genimi, kad būtų pasiektas optimalus derliaus kiekis. Derlius mažinamas rankiniu būdu arba naudojant vieną iš leidžiamų cheminių preparatų, mažesnėmis už leistinas dozes.
- Vaismedžių formavimo ir genėjimo principai. Vaismedžiai auginami linijomis, kad būtų galima naudoti įrangą. Medžiai genimi rekomenduojamu metu ir būdu, atsižvelgiant į vaisių tipą ir rūšį.
- Atitikties integruotosios vaisininkystės sistemų principams patikra – žr. 4.4 punktą.

Visų tipų vaismedžiai genimi dukart per metus ir vegetacijos laikotarpiu apdorojami cheminėmis medžiagomis, atsižvelgiant į ligų ir kenkėjų paplitimą tam tikrame sode tam tikrais metais. Visais atvejais cheminės medžiagos taikomos remiantis išmatuotu atitinkamo kenksmingo faktoriaus paplitimu ir atliktais stebėjimais. Priemonių imamasi tik tada, kai viršijama ekonominės žalos riba. Visi sodai apželdinti žole ir šie plotai reguliariai pjaunami. Plotai aplink kamienus herbicidų pagalba laikomi neapželdinti. Tik kai kurios trešnių plantacijos yra visiškai padengtos žole.

Kita tik Chelčičių ir Leničių regionams būdinga ypatybė ta, kad bendrosios SISPO technologijos yra taikomos konkrečiai šiame regione ir sukurtos būtent šiam regionui skirtos priemonės (pavyzdžiui, kenkėjų naikinimo).

Atskirų tipų vaisių auginimo būdai:

Obuoliai

Obuoliai auginami atvirose vandens neužlietose vietose, kuriose nesusidaro šalčio duobių. Pasirinktas stipresnis poskiepis, nes auginimo aukštyje esančiame dirvožemyje trūksta laisvųjų maistinių medžiagų ir augalams iš dalies tenka jas pasiimti patiems. Anksčiau buvo naudojami poskiepai M1, M4 ir A2, nors dabar dažniausiai naudojami M9 poskiepai. Maži medeliai paremiami atskirais kuolais arba pririšami prie vielos kartu su visais kitais medeliais. Atstumas tarp mažų obelių priklauso nuo daugybės veiksnių, todėl regione galima matyti labai įvairių sprendimų. Atstumas labiausiai priklauso nuo augintojo turimos įrangos, vietovės, poskiepio tipo ir augalo formos. Anksčiau dažniausiai viena linija buvo sodinami laisvai augantys nykštukiniai medeliai, kurie dabar keičiami tankiau augančiais medeliais verpstos formos laja. Dėl ore esančios drėgmės ir bendro vietovės drėgnumo sodus pavieniais atvejais laisto tik kai kurie augintojai. Derlius nuimamas pagal griežtą grafiką – obuoliai pakuojami į talpias dėzes, kurios, užpildytos, ženklinamos dar sode ir kuo greičiau pervežamos į kondicionuojamą sandėlį.

Trešnės

Trešnių medeliai daugiausiai sodinami saulėtose, sausose vietose, kuriose yra žemas gruntinio vandens lygis. Anksčiau jos buvo auginamos ant paprastosios trešnės poskiepio – laisvai augančio aukšto kamieno arba pusiau standartinių medžių, pasodintų pakankamai toli vienas kito, kad derlių būtų galima nuimti abiejose kopėčių pusėse. Pastaruoju metu augalai auginami ant PHL ar „Gisela“ poskiepio mažesniu atstumu vienas nuo kito, o medžių laja suformuojama plokščiau ir žemiau. Uogų derlius nuimamas pagal griežtą grafiką – jos pakuojamos transportuoti ar parduoti ir, paženklinotos dar sode, jos kuo greičiau pervežamos į sandėlį, kad atvėstų ir būtų paruoštos parduoti, ir išvežamos pirkėjams.

Vyšnios

Vyšnios auginamos natūraliai sausesniuose plotuose, kuriuose yra mažiau natūralių maistinių medžiagų. Jos auginamos eilėmis tokiu atstumu, kuriuo galima naudoti mechaninį derliaus nuėmimą. Vyšnių poskiepis dažniausiai yra kvapioji vyšnia ir medžio forma pritaikoma taip, kad derlių būtų galima nuimti mechaniniu būdu. Uogų derlius pakojamas vežimui ir, pakuotes paženklinus dar sode, jos kuo greičiau pervežamos į saugyklą, kad atvėstų, arba į konservavimo cechą toliau perdirbti. Visos pristatytos į sandėlį vyšnios išvežamos tolimesniam perdirbimui. Tik dalis vyšnių renkamos rankomis ir suvartojamos šviežios. Procedūra yra tokia pati, kaip ir su trešnėmis.

Slyvos

Slyvos pusiau standartiniais medeliais eilėmis auginamos vietovėse su moliu dirvožemiu, kur pakanka vandens. Naudojama visa eilė poskiepių, tačiau dažniausia – vyšninė slyva. Medis yra laisvai augančios lajos formos, kur įmanoma, formuojama taip, kad derlių būtų galima nuimti mechanškai. Apie pusę surinktų vaisių skirti valgyti švieži, kita dalis – konservuoti. Todėl visas auginimo procesas yra pritaikytas mechaniniam derliaus nuėmimui. Slyvų derlius dažniausiai pakojamas taip, kad jį būtų galima transportuoti, ir, pakuotes paženklinus dar sode, jos pervežamos į sandėlį, kad atvėstų ir būtų paruoštos vėlesnei prekybai. Vaisiai, skirti pramoniniam perdirbimui, iš sodo vežami į sandėlį, kad atvėstų ir būtų ten tol, kol bus nuimtas visas derlius, arba tiesiogiai vežami į konservavimo cechą toliau perdirbti.

Raudonieji ir juodieji serbentai

Serbentai auginami dirvožemiuose, kuriose gausu vandens, kurie yra derlingi, gilūs, gana žemi, bet ne šalčio duobėse, nors ir iš visų šiame regione auginamų augalų serbentai yra atspariausi šalčiui. Dideli plotai eilėmis apauginami mažais serbentų krūmais, išaugintais iš išaknytų atžalų. Kokiu atstumu sodinami augalai, priklauso nuo kultivavimo ir derliaus nuėmimo technikos ir technologijos. Dabar nedaug yra tokių serbentų krūmų, kurių derlių galima nurinkti tik rankomis. Derlius nuimamas beveik vien mašinomis ir uogos toliau apdirbamos konservavimo ceche. Tik dalis uogų renkamos rankomis ir vartojamos šviežios arba smulkiųjų vartotojų naudojamos kulinarijoje. Derlius mechaniniu būdu nuimamas savaigėmis derliaus nuėmimo mašinomis, kuriomis uogos pakojamos vežimui; pakuotes pripildžius ir paženklinus sode, jos kuo greičiau pervežamos į sandėlį, kad atvėstų ir būtų saugomos iki pristatymo pirkėjams.

Sandėliavimas ir pakavimas.

Sandėliuojama ir pakojama nustatytoje vietovėje. Tik taip įmanoma nepažeisti nurinktų vaisių, kurie iš esmės iš auginimo vietos keliauja tiesiai į parduotuvę. Tokiu būdu taip pat užtikrinama, kad vaisiai nesusimaišytų su kitose vietovėse išaugintais vaisiais. Šis koordinuotas auginimo, sandėliavimo ir pakavimo vienoje vietoje procesas reiškia, kad vaisiai nepraranda vertės.

4.6. Ryšys su geografinė vietovė:

Chelčičių ir Leničių regionai ir jame auginami vaisiai yra išskirtiniai ne tik Čekijoje, bet ir Europoje. Tai susiję daugiausia su žinomumu, veiksniais, turinčiais įtakos išskirtinėms ir kitoms konkrečioms *Chelčicko-Lhenické ovoce* savybėms, taip pat su *Chelčicko-Lhenické ovoce* savybių ir regiono sąlygų ryšiu pagal vaisių tipą.

4.6.1. Žinomas

Vaisių auginimas Chelčičių ir Leničių regionuose yra 700 metų senumo tradicija. Dėl jos senumo ir čia auginamų vaisių kokybės regionas buvo pakrikštytas „pietų Bohemijos sodu“. Vaisius vaizduojamas Chelčice ir Lhenice savivaldybių herbuose. Šio regiono vaismedžių auginimo istorija ir geras vardas aprašomi Vaclav Starý ir kt. autorių knygoje pavadinimu „Lhenice, zahrada Jižních Čech“ (Lenicės – Pietų Bohemijos sodas).

Apie *Chelčicko-Lhenické ovoce* gerą vardą taip pat liudija kasmetiniai gėlėms ir vaisiams skirti šventiniai renginiai, organizuojami bendradarbiaujant su Pietų ir Vakarų Bohemijos vaisių augintojų sąjunga (čėk. *Unie ovocnářů jižních a západních Čech*). Gėlių šventė yra turizmo ir dviračių turizmo renginys, vykstantis vaisių auginimo sezono pradžioje, kai vaismedžiai ima skleistis, megzti pumpurus ir žydėti. Vaisių šventė yra prestižinis kelias dienas trunkantis renginys, laikomas vienu svarbiausių su vaismedžiais susijusių renginių Čekijoje. Švenčių metu vyksta vaisių parodos, konkursai, mugės, kultūrinė ir sporto programa.

Apie išskirtinę *Chelčicko-Lhenické ovoce* kokybę byloja daugybė prizų, kuriuos vaismedžių augintojai yra laimėję nacionalinėje *Litoměřice (Zahrada Čech)* parodoje; jie taip pat sėkmingai dalyvauja kitose nacionalinėse mugėse, pvz.: *Olomouc (Hortikomplex)*, *České Budějovice (Země živitelka)* ir *Lysá nad Labem (Zemědělec)*.

Pietų ir Vakarų Bohemijos vaisių augintojų sąjunga vienija *Chelčicko-Lhenické ovoce* augintojus ir rūpinasi vaisių platinimu ir reklamavimu, parodų organizavimu, leidiniais, vaisių kokybe ir ekologija. Beje, regione taip pat aktyviai veikia vietinė grupė „Rozkvět zahrady jižních Čech“ („Klestintis Pietų Bohemijos sodas“).

Chelčičių ir Leničių regionų vaismedžių augintojai bendradarbiauja su daugeliu svarbių mokslinių tyrimų institutų ir mokymo įstaigų: *Jihočeská univerzita* (Pietų Bohemijos universitetas) Česke Budejovicuose; *Zemědělská fakulta* (Žemės ūkio tyrimų fakultetas), *Mendelova zemědělská a lesnická Univerzita* (Mendelio žemės ūkio ir miško universitetas) Brno; *Zahradnická fakulta* Lednice; *Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy s.r.o.*, (*Holovousy* pomologijos tyrimų ir selekcijos institutas), *SEMPRA*, *Výzkumný ústav zemědělské techniky* (Žemės ūkio technikos tyrimų institutas) Prahoje; *Výzkumný ústav rostlinné výroby* (Augalų produkcijos tyrimų institutas), *Výzkumný ústav potravinářský* (Maisto tyrimų institutas) Prahoje, *Ústav organické chemie a biochemie AV ČR* (Čekijos Mokslų akademijos organinės chemijos ir biochemijos institutas), biologijos laboratorija „Biola“. Šis vaisingas bendradarbiavimas pasireiškia naujų auginimo metodų kūrimu ir jų taikymu auginant vaisius Chelčičių ir Leničių regionuose, o tai prisideda prie šių vaisių žinomumo nacionaliniu lygmeniu.

Produkcija

Metinis produkcijos kiekis tonomis (2008 m. duomenys): obuoliai – 7 409, trešnės – 115, vyšnios – 338, slyvos – 416, raudonieji ir juodieji serbentai – 399.

Prekyba

Chelčicko-Lhenické ovoce parduodami Čekijoje ir užsienyje.

Čekija

Prekybos vietų, į kurias šie vaisiai tiekiami, skaičius: apie 500.

Svarbios prekybos vietos, į kurias šie vaisiai tiekiami: *Terno, Ahold, Coops, Nova Fruit, CZ Fruit, Čeroz*.

Eksportas

Procentinis derliaus eksporto pasiskirstymas: trešnės – 38 %, vyšnios – 40 %, slyvos – 50 %, raudonieji ir juodieji serbentai – 70 %.

Šalys, į kurias šie vaisiai eksportuojami: Vokietija, Nyderlandai, Belgija, Austrija, Suomija, Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė.

Prekybos vietų užsienyje, į kurias šie vaisiai tiekiami, skaičius: apie 10.

Svarbios prekybos vietos, į kurias šie vaisiai tiekiami: *Dinter, Phanner*.

4.6.2. Veiksniai, darantys įtaką išskirtinėms ir kitoms konkrečioms Chelčicko-Lhenické ovoce savybėms

Vaisių, auginamų Chelčičių ir Leničių regionuose (žr. 4.2 punktą), kokybę ypač veikia Podšumaví, esančio tarp Bavorovo baseino ir Blansko miškų prieškalnių, klimato sąlygos.

Šiame regione gausu tvenkinių, upių ir upelių. Dėl tokio kraštovaizdžio tipo susiformuoja vaismedžiams auginti palankios klimato sąlygos – tam tikras kritulių kiekis, dirvožemio drėgmė, dienos ir nakties temperatūrų skirtumas, dažni rytiniai rūkai.

Chelčičių ir Leničių regionams būdinga:

- jis yra ganėtinai aukštai Šumavos kalnų priekalnėse,
- grynas oras, nes aplink nėra teršiančios pramonės, bet auga daug miškų,
- vidutinė metinė temperatūra – 8,7 °C,
- metinis kritulių kiekis – 607 mm,
- vidutinis mėnesinis drėgnis – 75,8 %: dėl didelio drėgnio vasarą jaučiamas drungnumas, o žiemą medžiai pasidengia šerkšnu ir ne taip jaučiamas šaltis,
- didelis dienos ir nakties temperatūrų skirtumas, ypač derliaus nuėmimo laikotarpiu,
- dažni rytiniai rūkai dėl tvenkinių gausos ir dėl regiono išsidėstymo dauboje, kurią iš dalies juosia kalnai,
- pakankamas dirvos drėgnis, kurį lemia krituliai ir tvenkinių bei kanalų gausa,
- vėlyvas pavasaris ir vėlyvesnis vaisių nokimas, kuris priklauso nuo kalnų papėdėms būdingų klimato sąlygų,
- gera dirvožemio sudėtis, visų pirma dėl jame esančių mineralų.

Pagrindinė specifinė Chelčicko-Lhenické ovoce ypatybė, t. y. natūrali cukraus ir rūgščių pusiausvyra, daugiausia priklauso nuo vietos klimato (kintančios temperatūros, vėlyvesnio pavasario, vėlyvesnio vaisių nokimo laiko) ir dirvožemio savybių (pH pusiausvyros, įvairių mineralų ir jų kiekio santykio). Laboratorijoje atlikti tyrimai rodo optimalią vidutinio vaisių rūgštingumo vertę. Šie teigiami rezultatai, kurie nenustatomi visuose vaismedžių auginimo regionuose, pasitvirtino ir atlikus dirvožemio tyrimus.

Kitos specifinės Chelčicko-Lhenické ovoce savybės (tokios kaip kvapas, skonis, sodrumas, ilgai išliekantis šviežumas, spalvų tonų unikalumas) daugiausia priklauso nuo ypatingo mikroklimato, kuris priklauso nuo pirmiau minėtų sąlygų (miškų, tvenkinių, gana didelio aukščio, drėgmės, rūkų ir kt.).

Svarbus veiksnys, lemiantis Chelčicko-Lhenické ovoce vaisių kokybę, yra mažas aplinkos užterštumas sunkiaisiais metalais ir atitinkamai – daug mažesnis už leistinas normas vaisių užterštumas. Įtakos kokybei turi ir biologinė vaismedžių apsauga. Chelčičių ir Leničių regionuose daugiausia naudojami biologiniai vaismedžių apsaugos būdai. Tai ekologiniai metodai, kurių privalumai, palyginti su chemi-iniais metodais, yra nenuginėjami. Šiame regione yra vienas iš Čekijos centrų, kuriame kuriamos biologinės augalų apsaugos priemonės.

Šis vaisių auginimo regionas nuo kitų regionų taip pat skiriasi produkcijos įvairove.

Dar vienas svarbus vaisių auginimo šiame regione bruožas – integruotos vaisininkystės sistemos „SISPO“ taikymas (žr. 4.5 punktą apie gamybos būdą), prie kurio kūrimo prisidėjo ir *Chelčicko-Lhenické ovoce* augintojai. Tokia sistema turi didelę įtaką vaisiams būdingai puikiai kokybei ir reiklų vartotojų pasitenkinimui. Remiantis sistema, sukurtos ir praktiškai taikomos rekomendacijos, pagal kurias šiame regione būtų gerinamas vaisių auginimas.

Ši sena vaisių auginimo tradicija nustatytame regione augintojams leido patobulinti žinias ir patirtį, susijusią su geriausių veislių bei geriausių auginimo vietų ir būdų parinkimu. Šis procesas tęsiasi ir toliau.

Čekijos Respublikoje kilmės vietos nuoroda Nr. 194 *Chelčicko-Lhenické ovoce* saugoma nuo 2002 m. lapkričio 20 d.

4.6.3. Chelčicko-Lhenické ovoce savybių ir regiono sąlygų ryšys pagal vaisių tipą

Obuoliai

Obuoliams būdingas aiškiai išreikštas, unikalus ir ilgai išliekantis skonis, kurį lemia oro drėgnis, neaukštos temperatūros vasarą ir dienos bei nakties temperatūrų skirtumai, atsirandantys dėl vandens telkinių ir miškų gausos, taip pat dėl šios geografinės vietovės reljefo. Šis mikroklimatas prisideda prie to, kad vaisiuose prieš derliaus nuėmimą susikaupia būtent toks cukraus, rūgščių ir aromatinių medžiagų kiekis, dėl kurio vaisiai įgyja tokią intensyvią skonį. Auginami įvairių veislių obuoliai – vasariniai ir vėlyvieji, kurie saugomi kontroliuojamoje atmosferoje iki pavasario ir ilgai išlieka puikiai sunokę ir tinkami vartoti, o jų skonio ir aromatinės savybės nepakinta. Jie, be kita ko, skiriasi tuo, kad susiformuoja kokybiška odelė, kurios kokybę visų pirma lemia didelis geografinės vietovės aukštis, dėl dažnų rūkų ir smarkių kritulių vasarą vyraujančios neaukštos temperatūros, kurias lydi saulėti orai. Kita vaisių savybė – nepakartojama kiekvienos Chelčicų ir Lenicų regionuose auginamos veislės obuolių spalva.

Trešnės

Trešnėms būdinga intensyvi ir labai išreikštas skonis bei traškus ir idealiai gamtos atseikėto saldumo ir rūgštumo turintis minkštumas. Tam tikros veislės (*Napoleonova*, *Kordia*, *Van*) skiriasi nuo tokių pačių veislių iš kitų regionų savo kokybe ir skoniu taip, kad net registruojamas regioninis veislių mutavimas. Šios savybės atsiranda dėl specifinių geografinės vietovės dirvožemio sąlygų, kurios, savo ruožtu, priklauso nuo nelygaus regiono reljefo. Slėniuose ir lygumose, palyginti su kalvotomis vietovėmis, vyrauja kitų rūšių dirvožemiai. Šlaituose esantys dirvožemiai sausesni ir mažiau derlingi, tačiau pasižymi tinkama ir, visų pirma, gera ir unikalia mineralinių medžiagų pusiausvyra. Čia labai svarbų vaidmenį vaidina jų pralaidumas vandeniui. Šie šlaitai nuo seno naudojami trešnių sodams ar jų eilėms sodinti. Nepriklausomai nuo to, koks poskiepis naudojamas, čia augantys vaismedžiai labai gyvybingi dėl sveikos šaknų sistemos, kuriai puikiai tinka vietos dirvožemis. Čia nėra pažliugusių ar šalnų lankomų vietų, kuriose galėtų būti pažeidžiamos šaknys ir medžių kamienai, o blogos sąlygos pakenktų uogų skoniui.

Vyšnios

Vyšnios išsiskiria dideliu atsparumu kirminams ir patvarumu, kurie susiję su uogų kokybe. Šios savybės visų pirma priklauso nuo to, kad dėl didelio vietovės aukščio ir plačios auginamų vaisių gamos derlius nustatytoje geografinėje vietovėje subręsta vėliau nei kituose regionuose. Ši vietos savybė teikia privalumų, nes prieš nuimant derlių vyšnių vaismedžių nereikia apdoroti norint juos apsaugoti nuo galimų užkrėtimų kirminais, todėl dėl pesticidų nepakinta uogų kokybė. Kitos vyšnioms būdingos savybės – išskirtinis skonis ir kvapas, kuriais vėliau pasižymi iš šių uogų pagaminti gėrimai ir kiti produktai. Toks ryškus skonis ir kvapas priklauso nuo labai nedidelės Chelčicų ir Lenicų regionų dirvožemyje esančių sunkiųjų metalų koncentracijos ir mažo dirvožemio užterštumo pramonės ir transporto išmetalais, o tai teigiamai veikia vaisių kokybę.

Slyvos

Slyvos išsiskiria dideliu cukraus kiekiu ir intensyviu aromatu. Šios savybės atsiranda dėl temperatūrų skirtumo, dažnų rūkų ir vėlesnių nuosaikių šalnų. Jos labai vertinamos ir vėlesniais slyvų perdirbimo į konservus ir alkoholinius gėrimus etapais – ypač vertinamas jų aromatas; šios uogos labai paklausios tarp nacionalinių ir užsienio perdirbėjų. Kadangi vietinis klimatas palyginti šaltas, uogų kokybei kenkiančios virusinės ligos plinta mažiau. Dėl to net įmanoma auginti vietines atsparumo virusams prasme nepagerintas veisles (*prunus domestica*). Tačiau didžiausią teigiamą įtaką slyvų kokybei daro gamtinės sąlygos. Dėl palyginti didelio oro drėgnio ir kritulių kiekio sodinukai apauga žole, o tai padeda jiems neperkaisti bei trukdo asimiliuotis. Mulčiuojant žolingus paviršius, viršutiniame dirvožemio sluoksnyje padidėja CO₂ kiekis, kuris nokimo laikotarpiu turi teigiamos įtakos uogose esančio cukraus ir rūgščių santykiui. Be to, tai, kad šiame regione nėra kalkinių dirvožemių, reiškia, kad medžiams niekad netrūksta geležies – tai labai pakenktų vaisių kokybei.

Raudonieji ir juodieji serbentai

Raudoniesiems ir juodiesiems serbentams būdingas stiprus aromatas ir idealus natūralus cukraus ir rūgščių santykis, didžiąja dalimi priklausantis nuo uogų kokybei itin didelę įtaką darančių gamtos ir klimato sąlygų.

Chelčičių ir Leničių regionų dirvožemiai yra šiek tiek rūgštūs, taigi sąlygos raudoniesiems ir juodiesiems serbentams auginti yra idealios. Uogų kokybė sietina ir su jų dydžiu bei patvarumu, kuriems įtaką daro natūralus pakankamai didelis kalio kiekis dirvožemyje. Tai esminis veiksnys, nes kalio trūkumas pasireiškia labai anksti – serbentai būna mažesni ir ne tokie atsparūs. Serbentams labai svarbu, kad dirvožemyje būtų pakankamai humuso. Chelčičių ir Leničių regionuose dėl didelio oro drėgnio ir kritulių serbentynuose nuolat auga žolė. Dėl žolynų mulčiavimo ir šakelių smulkinimo po genėjimo labai greitai susiformuoja humuso sluoksnis, turintis lemiamą įtaką krūmų augimui ir produkcijos ilgaamžiškumui bei kokybei. Be to, dėl šiam regionui laikotarpiu prieš nuimant derlių būdingos aukštų dienos ir žemų nakties temperatūrų kaitos vaisiai subręsta labai kvapnūs ir pasižymi idealiu cukraus ir rūgščių santykiu. Tai atsispindi produktų, pagamintų iš vietinių žaliavų, kokybėje.

4.7. Kontrolės įstaiga:

Pavadinimas: Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Inspektorát v Táboře
Adresas: Purkyňova 2533
390 02 Tábor
ČESKÁ REPUBLIKA

Tel. +420 381200011
Faks. +420 381257000
El. paštas: tabor@szpi.gov.cz

4.8. Ženklinimas etiketėmis:

Chelčičių ir Leničių regionų vaisiai pakuojami į įvairias pakuotes, ant kurių pateikiama nuoroda „Chelčicko-Lhenické ovoce“. Paprastai naudojamos žalia, geltona ir raudona spalvos. Etiketėje yra savivaldybės, kurioje vaisiai išauginti, herbas ir pavadinimas. Naudoti logotipą griežtai nereikalaujama.